

שיעור מיוחד – כתבי רבי צדוק הכהן מלובלין

פרי צדיק לפרשת בא – אות ג



שהוא הלא כה דברי כאש. וזה לא הרגישו
45 פרעה והמצרים כלל רק ישראל הרגישו בלב
האש מתלקחת דדברי תורה אש אוכלת האש
דיצר הרע. וזה הועיל מאמר ה' למשה נטה
את ידך על השמים ויהי ברד וגו'. על ידי זה
הועיל ויט משה וגו' וה' נתן וגו' ותהלך אש
50 ארצה וגו' ויהי ברד ואש מתלקחת בתוך
הברד שהרגישו ישראל בלב האש מתלקחת.
אבל פרעה ועמו לא הרגישו רק מה שהכה
הברד את כל אשר בשדה דלא נזכר ששרף
האש. ועל כן לא נזכר בתורה התראת משה
55 לפרעה שלפרעה לא נאמר עיקר ענין מכת
הברד שהיה כדי שיהיה האש מתלקחת בלב
ישראל בבחינת רפוא לישראל.

ואף שקודם לזה היה מכת דבר שהיה כנגד
מדת תפארת וזכו אז ישראל לקדושת יעקב
אבינו ע"ה והוא שורש ועיקר קדושת כנסת
60 ישראל. ועל כן כתיב שם והפלה ה' בין מקנה
ישראל ובין מקנה מצרים וגו' שבמקנה
מצרים היינו הרכוש שלהם שם היה בגלות
הניצוצות קדושות הדברי תורה שעל זה נאמר
70 ואחרי כן יצאו ברכוש גדול המתן תורה (כמו
שנתבאר כמה פעמים) ומה שלא יכלו ישראל
להוציא מהם הניצוצות קדושות המית הדבר.
ובמקנה ישראל שהיה מה שהצילו כבר
מהרכוש של מצרים בו היה כבר קדושה ולא
75 שלט הדבר. וזה שנאמר והפלה שהיה מבחינת
פלא עליון כמו בקריעת ים סוף דבעתיקא
תליא כמו שמובא בזוהר (ח"ב נ"ב ב) ואמרו
במכילתא (בשלח השירה ג') וזוה"ק (ח"ב ס"ד
ב) ראתה שפחה על הים מה שלא ראה
75 יחזקאל והיינו התגלות עתיקא כתיב ביה
עושה פלא. וזה הפלא היה רק לישראל
ולמשה רבינו שהרגישו במכת הדבר. ועל כן
לא נזכר בתורה התראת משה לפרעה במכת
דבר מפני ששורש ועיקר המכה לא נודע
80 לפרעה. אך מכל מקום כיון שהיה אז מכה
החמישית ועדיין היו ישראל משוקעים בשתי
הקליפות משבע תחתונות שכנגד השתי מדות
הקדושים חסד גבורה. לא יכלו ישראל
להרגיש בלב קדושת הדברי תורה של יעקב
85 אבינו ע"ה. עד מכת ברד מכה שביעית שהיה

הרמב"ן ריש פרשה זו כתב כי כאן במכת
ארבה לא נזכר רק דברי משה לפרעה בשם ה'
וכן קיצר למעלה במכת הברד שסיפר דברי
הקב"ה למשה לומר לפרעה ולא נזכר שאמר
5 לפרעה ופעם יקצר בזה ופעם יקצר בזה עיין
שם. ובאמת כאן אתי שפיר שכיון שהזכיר
שהתרה משה את פרעה בשם ה' ידוע שדבר
ה' הוא. מה שאין כן למעלה צריך טעם שלא
נזכר העיקר דברי משה בהתראה לפרעה. אך
10 באמת מצינו במכת ברד במעשה המכה
דכתיב ותהלך אש ארצה וגו' ויהי ברד ואש
מתלקחת בתוך הברד וגו' ובדבר ה' למשה
להתרות לפרעה לא נזכר אש ואש מתלקחת
ובאמת לא נצרך האש להמכה דלא נזכר
15 דשרף האש רק ויך הברד וגו'. והענין כמו
שאמרנו שסדר המכות היו נגד עשר ספירות
מתתא לעילא ומכת ברד היא נגד מדת החסד
דאברהם אבינו ע"ה מרכבה לה חסד
לאברהם. והיו המכות נגוף למצרים ורפוא
20 לישראל ועל כן זכו ישראל במכה זו לאש
מתלקחת שמרמז לדברי תורה. דבאברהם
התחיל השתי אלפים תורה והוא היה הראשון
שקיים ולמד התורה שלא ניתנה (יומא כ"ח ב)
וזהו אש מתלקחת על דרך שאמרו (תענית ד'
25 א) האי צורבא מרבנן דרתח אורייתא דקא
מרתחא ליה דכתיב (ירמיה כ"ג, כ"ט) הלא
כה דברי כאש. ושם מיידי מתורה שבעל פה
כענין צורבא מרבנן דרתח וכן לשון דברי
היינו תורה שבעל פה דבר ה' זו הלכה (שבת
30 קל"ח ב) שעיקר האש מדברי תורה שהיא
אוכלת אש היצר הרע היא אש התורה שבעל
פה (כמו שנתבאר כמה פעמים). ותורת
אברהם אבינו ע"ה שהיה עד שלא ניתנה רק
35 זימן הקב"ה שתי כליותיו כמין שני רבנים
והיו מלמדות אותו תורה וחכמה (בראשית
רבה ס"א, א') ועל ידי זה היה זקן ויושב
בישיבה היה זה מעין בחינת תורה שבעל פה.
ואברהם אבינו ע"ה בנסיון העקידה כתיב
40 ביה (בראשית כ"ב, י"ב) עתה ידעתי כי ירא
אלהים אתה דאז אתכלל אשא במיאי כמו
שמובא בזוהר (ח"א קי"ט: קל"ג ב). וזכו אז
ישראל במכת הברד שכנגד קדושת אברהם
אבינו לקדושה זו דאש מתלקחת בלב ישראל



בית המדרש
BEIT HAMIDRASH

אוניברסיטת בר-אילן
רמת גן 52900
טל: 03-5318479
03-7384023 :079

Bar-Ilan University
Ramat Gan 52900
Tel: 03-5318479

Fax: 03-7384023

E-mail: yeshiva@mail.biu.ac.il

http://www.mgi.org.il

נגד קדושת מדת חסד לאברהם וכתוב (בראשית
כ"ה, א') וה' ברך את אברהם בכל בת היתה
לאברהם אבינו ובכל שמה בת יחבה לאברהם
כמו שמובא בזוה"ק (ח"א רי"ט א) שזכה שיצא
5 ממנו כנסת ישראל. וכבר יצאו ישראל מכל
שבע קליפות תחתונות ונכנסו לשבע מדות
הקדושות. אז כבר זכו ישראל להרגיש בלב האש
מתלקחת מדברי תורה שהיא אש אוכלת אש
דקליפה.

10 וכתוב והחטה והכוסמת לא נוכו כי אפילות
הנה. והוא דהארץ היא שורש הקליפה שנקראת
ערות הארץ ומשם לא היה להוציא הרכוש גדול
הניצוצות קדושות. רק בפירות הארץ שיצאו
ממנה מהם הוציאו ישראל הניצוצות קדושות
15 הרכוש גדול ומה שלא הוציאו הוכה במכת
הברד. ועל כן כל שהיה קרוב לארץ עדיין היו
נכללים בגוף קרקע של ארץ מצרים ולא נוכו
שאחר כך יוכלו ישראל להוציא מהם הניצוצות
קדושות. והאש מתלקחת בלב ישראל היה
20 מקדושת אברהם אבינו ע"ה שהיה כלול בו
קדושת יצחק אבינו ע"ה משעת העקידה ואז
כבר היו ישראל כלולים מקדושת כל האבות
וזכו להרגיש בלב האש מתלקחת מדברי תורה
תורה שבעל פה שהיא קדושת שבת כידוע
25 מלכות פה תורה שבעל פה. והיא קדושת שבת
ש' בת בת דמתעטרא בתלת אבהן רזא דש'
כידוע: